

N:o 158.

Af herr **D. Persson** i Tällberg, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag, bland annat, till lag angående värdering af död mans bo.

I anledning af Kongl. Maj:ts proposition n:o 44 med förslag till lag angående värdering af död mans bo, tager jag mig friheten erinra, att i 1 § af nämnda lagförslag stadgas, att den i 9 kap. 1 § ärfdabalken föreskrifna värdering af död mans bo skall förrättas af två eller flere af domstol utsedde värderingsmän, och att desse skola egendomen så värdera, som de efter bästa förstånd och samvete pröfva den vara värd.

Jag tillåter mig härvid anmärka, att enligt lagförslaget lemnas desse värderingsmän frihet att efter eget godtfinnande värdera äfven boets fasta egendom, utan att dervid på något sätt vara bundna vid eller taga hänsyn till det fastigheten åsatta taxeringsvärde, en omständighet, som enligt mitt förmenande sätter allt för mycket af både statens och den enskildes intresse, så att säga, på spel. Ty desse värderingsmän kunna efter godtfinnande värdera fastigheten antingen för högt, hvarigenom den enskildes rätt förnärmas, eller också kunna de värdera den för lågt, till förfång för staten.

Vill man hafva garanti för att både statens och den enskildes rätt skall skyddas i detta fall, så tror jag, att det målet säkrast vinnes genom den bestämmelsen, att fastighet skall värderas eller i bouppteckningen upptagas i enlighet med det densamma åsatta taxeringsvärde.

Man kan visserligen häremot invända, att vederbörande underrätter skola veta att tillse, det så redliga och samvetsgranna personer blifva ut-

sedde till värderingsmän, att ingen fara för origtiga värderingar bör förutsättas.

Jag är villig att tro, det i de flesta fall så skall ske; men värderingsmännens samvetsgrannhet och nit om uppnåendet af en fullt riktig värdering af fastigheten kunna mana dem att å marken verkställa syn och företaga uppskattning af alla till boet hörande skogar, hvarigenom en så tryckande och olidlig kostnad för sterbhusdelegarne skulle uppstå, att den kunde blifva flera gånger större än den stämpelafgift, som skulle tillfalla staten och för hvilkens skull värderingen skedde.

Med hvilket missnöje och ovilja en sådan lag skulle mottagas i vårt land, är lätt att förutse.

Det torde icke heller vara förenligt med klokhets och god hushållning att stifta sådana lagar rörande skattebidragen till staten, att administrationen för skattens erhållande blifver dyrare eller går till större summor än sjelfva skattebeloppet.

Andra paragrafen i samma lagförslag är äfven af sådan beskaffenhet, att om den oförändrad upphöjes till lag, skall den för mången förorsaka dryga och onödiga kostnader, i ty att der lemnas det vederbörande underrätt frihet att utse blott två värderingsmän för hvarje kommun.

Man kan lätt tänka sig, att rätten ej anser nödigt att utse flere än två för kommunen, i synnerhet som blott två personer i allmänhet mycket väl skulle kunna hinna med att utföra alla sådana inom kommunen förekommande värderingar.

Men i stora och vidsträckta kommuner skulle desse värderingsmän göra långa resor till och från förrättningsstället, hvilka resor också måste betalas af vederbörande sterbhus, arfs- eller testamentstagare, oaktadt det nära intill förrättningsstället kunde bo fullt lika redbara och kompetente personer, som de af rätten utsedde.

När stämningmannainstitutionen genom kongl. förordningen af den 10 augusti 1877 infördes i vårt land, var man klok nog att gifva 2 § i berörda förordning följande lydelse: »kronofogde, stadsfogde, länsman eller nämndeman vare ock stämningssman utan särskildt förordnande, om han sig det åtager.»

Jag kan ej finna, att något hinder skulle möta eller någon olägenhet uppstå, om man äfven i denna lag tillerkände samma personer behörighet att utan särskildt förordnande vara värderingsmän vid bouppteckningars upprättande, men väl skulle man derigenom mången gång bespara sterbhusdelägare eller andra vederbörande onödiga kostnader.

På grund af hvad jag sålunda anført och under förutsättning att det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till lag angående värdering af död mans bo i hufvudsak varder af Riksdagen antaget, får jag härmed föreslå,

att Riksdagen för sin del må besluta, att första och andra paragraferna i Kongl. Maj:ts förslag till lag angående värdering af död mans bo måtte erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Den i 9 kap. 1 § ärfdebalken — — — — —
 — — — — — värderingsmän.
 Dessa skola egendomen så värdera, som de efter bästa förstånd och samvete pröfva den vara värd, dervid *fastigheten upptages till det densamma åsatta taxeringsvärde samt värdet af aktier, obligationer,* — — — — —
 — — — — — efter hvad skäligt anses.

2 §.

För hvarje kommun å landet — — — — —
 — — — — — värderingsman
 vid bouppteckningar *kronofogde, stadsfogde, länsmän eller nämndeman vare ock värderingsman utan särskildt förordnande, om han sig det åtager.*

Vederbörande utskott vare obetaget att verkställa nödiga redaktionsförändringar häruti för uppnående af det åsyftade målet.

Stockholm den 10 mars 1894.

D. Persson
 i Tällberg.